

**Pojam i
osnovne
karakteristike**

**Vrste i
klasifikacije**

**Prednosti
acionarskog
društva**

Ogran. odgov. za akcionare
Trajnost poslovanja
Sposobnost povećanja kapitala putem javnog poziva
Prenosivost vlasništva
Centralizovano upravljanje

**Akcionarsko
društvo -
pojam i
osobine**

Formalnosti prilikom osnivanja

Duplo oporezivanje

Obaveza dostavljanja podataka,
dokumenata i finansijskih izvještaja

Pravni i drugi troškovi

**Nedostaci
acionarskog
društva**

**Prava i
obaveze
društva**

**Prava i
obaveze
akcionara**

Pojam

Akcionarsko društvo je društvo fizičkih ili pravnih lica koje se osniva u cilju obavljanja privredne djelatnosti, a čiji je kapital podijeljen na akcije

Tipična i predominantna forma korporativnih entiteta

Za određenje da li je jedno društvo akcionarsko društvo odlučujući je formalni kriterijum a to je činjenica upisa u odgovarajući registar, za koji treba zadovoljiti niz uslova

Karakteristike

Poseban pravni entitet

Odvojenost od vlasnika

Isključenje odgovornosti akcionara

Propisan osnovni kapital

Trajnost društva

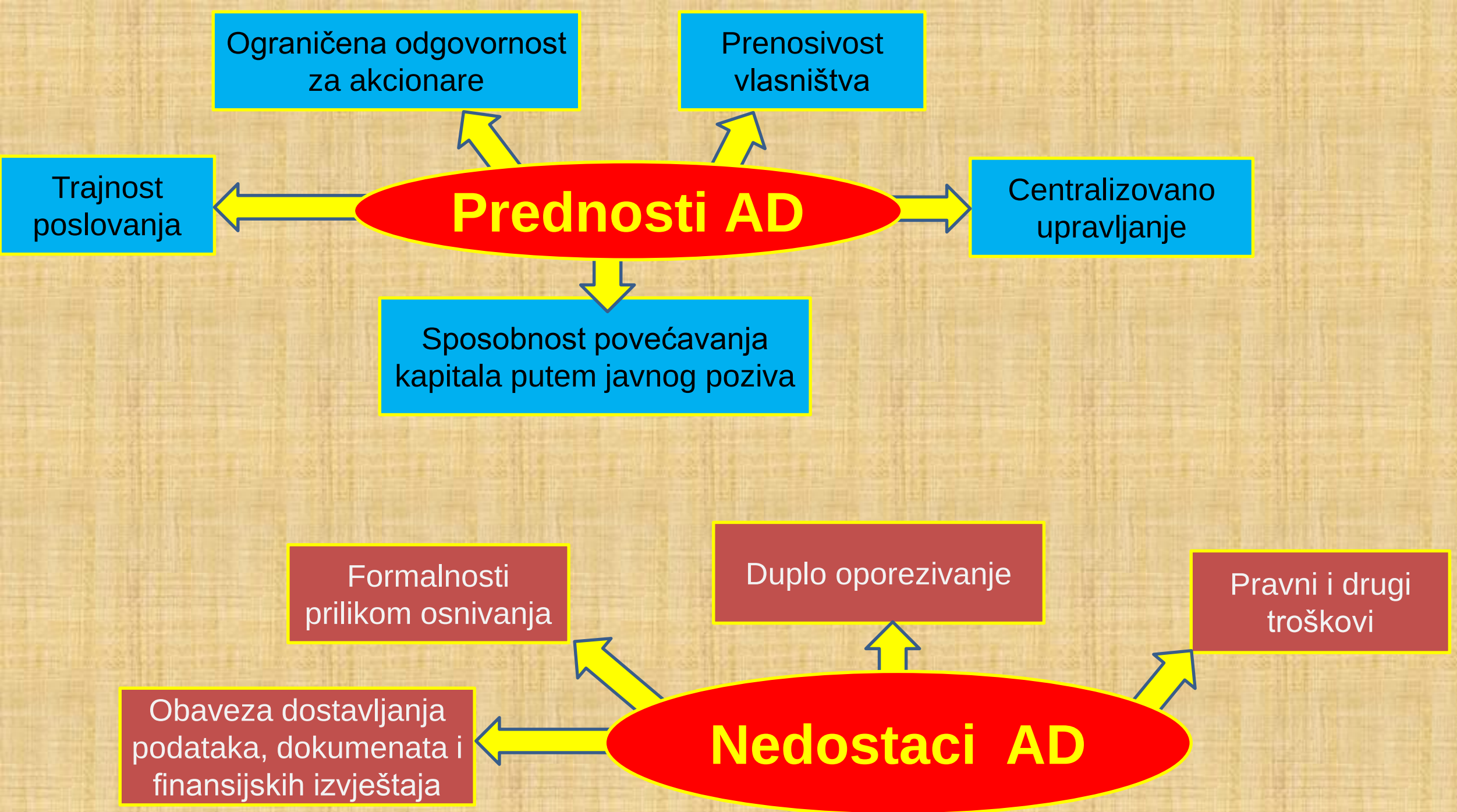
Regulativa

Većina propisa u Zakonu

Manja uloga sudske prakse

Regulisano u svim zakonodavstvima

Lična odgovornost akcionara:

1. Probij vela pravne ličnosti
2. Lična garancija akcionara za obaveze društva

Načelo jedn.- jednakog postupanja u jednakim okolnostima

Ograničenje prava akcionara - da li u toku trajanja društva može smanjiti, ograničiti ili modifikovati pravo
- Isključenje prava glasa kod konflikta interesa

Prava i obaveze akcionara

Fizičko ili pravno lice odgovara ograničeno do visine uloga i koje je vlasnik najmanje jedan akcije

Zakon o privrednim društvima nema odredbi o momentu sticanja svojstva akcionara - Upis kod CDA

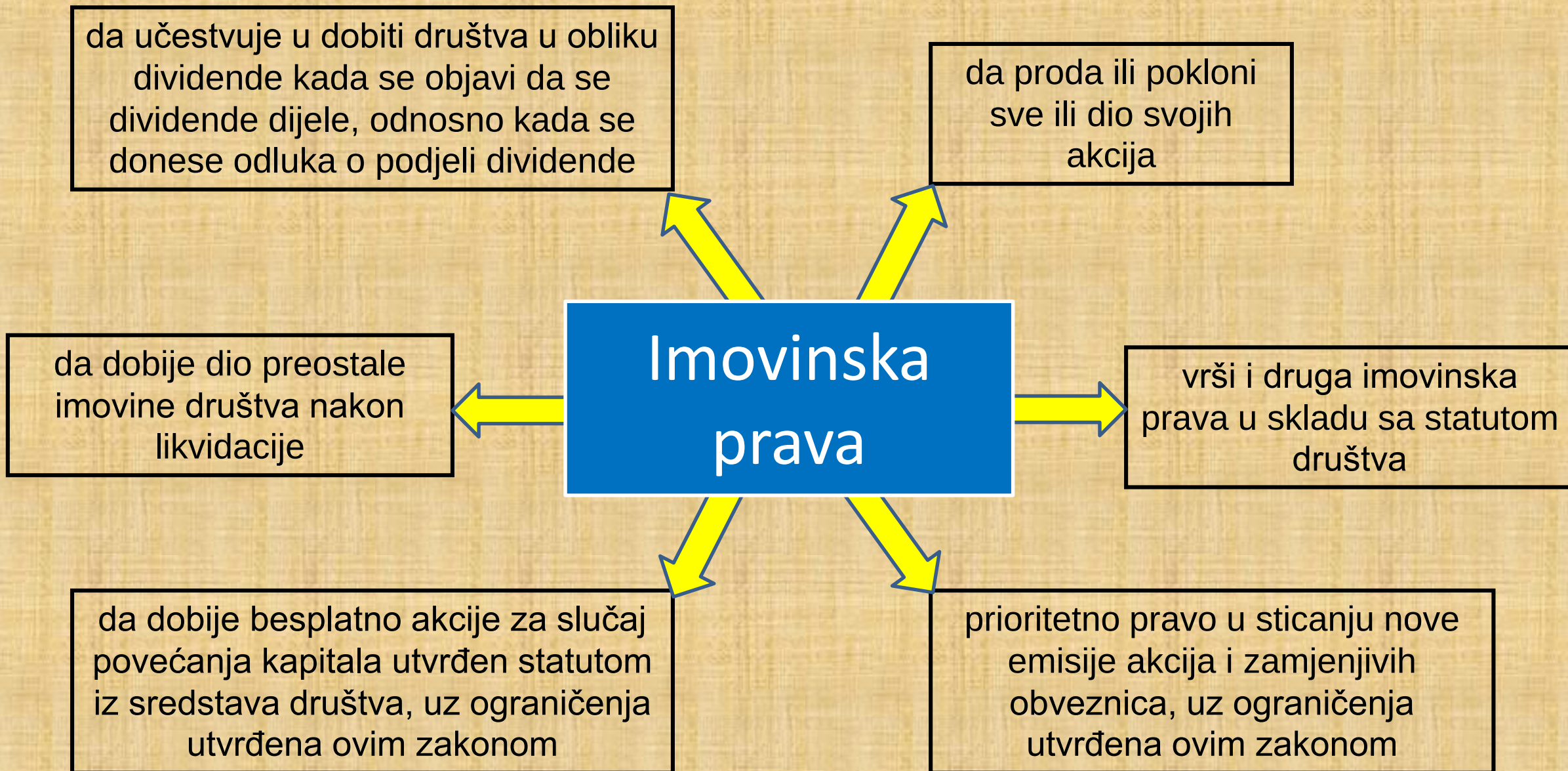
Prava akcionara

```
graph TD; A([Prava akcionara]) --> B[Imovinska prava]; A --> C[Neimovinska prava]; A --> D[Posebna prava];
```

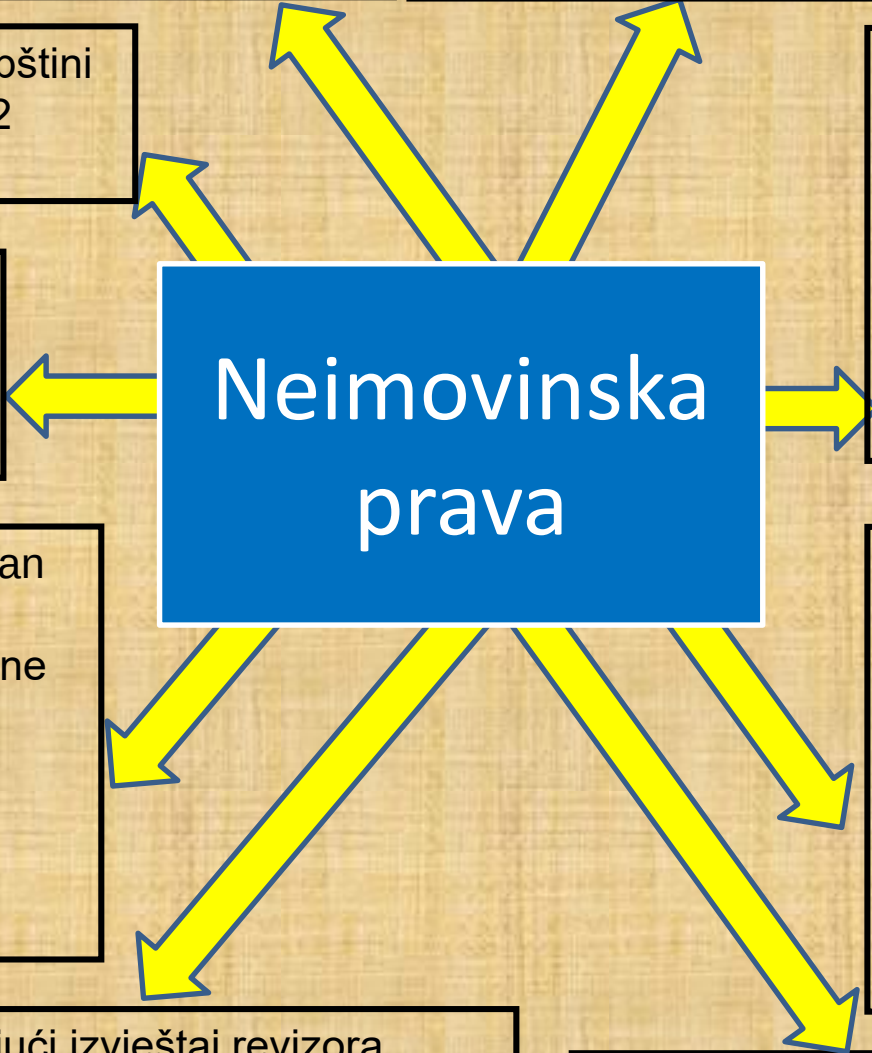
Imovinska prava

Neimovinska
prava

Posebna prava

Neimovinska prava

Akcionari imaju pravo da prisustvuju svim skupštinama akcionara i da glasaju, ukoliko ovim zakonom ili statutom nije drukčije određeno.

Svaki akcionar ima pravo da zahtijeva da mu se, bez nadoknade, dostavi kopija posljednjeg bilansa stanja i bilansa uspjeha društva, kopije izvještaja odbora direktora ili izvještaj revizora

Svaka akcija daje jedan glas na skupštini akcionara, osim u slučaju iz člana 42 stava 8 zakona.

Vlasnici iste klase akcija imaju ista prava. Statutom društva može se odrediti da neke klase akcija ne daju pravo glasa.

Akcionari koji posjeduju najmanje 5% akcionarskog kapitala imaju pravo da imenuju predstavnika koji će ispitati poslovanje ili računovodstvo društva. Troškove ispitivanja plaćaju akcionari koji su to zahtijevali, osim kada rezultati ispitivanja ukažu da postoji opravdan razlog da troškove snosi društvo. U tom slučaju društvo nadoknađuje troškove ispitivanja

Akcionar koji je direktno zainteresovan za pitanja u vezi sa procjenom nenovčanog uloga ili kupovine imovine od osnivača ili većinskog akcionara društva nema pravo da glasa na skupštini akcionara o tim pitanjima u roku od dvije godine od registracije društva

Akcionar ima pravo da unaprijed, putem pisma ili na samoj skupštini kod razmatranja pojedinih tačaka dnevnog reda, traži objašnjenje i informacije od odbora direktora u vezi sa materijalom u pitanju i predloženim odlukama. Predstavnik odbora direktora dužan je da odgovori na postavljeno pitanje, potpuno i istinito, odmah na samoj skupštini kod raspravljanja odgovarajuće tačke dnevnog reda

Kopije finansijskih izvještaja, uključujući izvještaj revizora, moraju biti dostupne na uvid akcionarima u sjedištu uprave društva u toku radnog vremena i to najmanje 30 dana prije održavanja skupštine, kao i na samoj skupštini akcionara

Predstavnik odbora direktora odgovore na pitanja akcionara koja su postavljena prije održavanja skupštine akcionara može objaviti na internet stranici društva

Pravo na podizanje akcionarskih tužbi

Individualne

Jedan akcionar tuži odgovorno lice ili organ, ili dr zbog štete ili povrede prava odl. ili radnjom

Derivativne (indirektna)

Jedan ili više akcionara u cilju prinudnog ostvariv potraživanja društva ili naknade štete kada dr, kontolis od počinioca ili iz dr.razloga, ne propušta ili odbije da podigne tužbu za sopstvenu zaštitu u svoje ime za račun društva

Kolektivne (direktne)

Jedan akcionar u korist cijele klase ili svih akcija protiv društva – zahtj prip.akcionarima

Ako je prvo tražio od društva da tuži odgovorno lice, a društvo je zahtjev ili odbacilo ili nije u roku od 30 dana podnijelo tužbu

Posebna prava

Akcionar može tražiti od društva da mu otkupi akcije po prosječnoj tržišnoj vrijednosti koje su akcije društva imale na dan kada je donijeta odluka na skupštini akcionara, ako je na skupštini akcionara glasao protiv, u slučajevima:

- 1) promjene ugovora o osnivanju, odnosno statuta društva kojim se ugrožavaju njegova prava;
- 2) kada nije zadovoljan raspodjelom akcija društva koja nastaju podjelom akcionarskog društva koja nije izvršena proporcionalno vlasničkoj strukturi društva koje se dijeli;
- 3) kada nije zadovoljan usvojenom srazmjerom zamjene akcija i novčanom naknadom u postupku restrukturiranja;
- 4) kada je skupština ograničila ili ukinula prioritarno pravo akcionara da upiše akcije ili stekne zamjenjive obveznice;
- 5) donošenja odluke o raspolaganju (kupovini, prodaji, zakupu, zamjeni, sticanju ili drugom raspolaganju) od strane društva imovinom velike vrijednosti.

Ovo pravo akcionar može ostvariti ako je do dana održavanja sjednice skupštine akcionara dostavio društvu pisano obavještenje o namjeri da koristi to pravo ukoliko skupština donese odluku sa kojom nije saglasan. Pisani zahtjev za otkup akcija može se podnijeti društvu u roku od 30 dana od dana održavanja skupštine akcionara

Društvo je dužno da akcionaru uplati vrijednost akcija iz stava 1 ovog člana u roku od 30 dana od dana prijema pisanog zahtjeva

Ako akcionar smatra da uplaćeni iznos vrijednosti akcija iz stava 3 ovog člana ne odgovara prosječnoj tržišnoj vrijednosti akcija ili ako društvo ne izvrši plaćanje naknade u roku iz stava 3 ovog člana ili ako se na dan kada je odluka skupštine donijeta prosječna tržišna cijena nije mogla utvrditi, zbog odsustva prometa akcijama, može pokrenuti spor kod nadležnog suda u roku od 30 dana od dana uplate sredstava od strane društva ili od dana docnje u isplati. Sud je ovlašten da u ovim slučajevima utvrdi prosječnu tržišnu cijenu na osnovu vještačenja nezavisnih ovlaštenih procjenitelja

Prava i obaveze akcionara

OBAVEZE

Dužnost ulate je primarna dužnost akcionara, koja je u interesu i povjerilaca i drugih akcionara

Pojedini akcionar ipak može lično preuzeti neke dalje dužnosti prema društvu na osnovu posebnog ugovora sa društvom.

Dakle, svaka dalja obaveza nametnuta akcionaru zasnovana je na dobrovoljnosti i njegovoj saglasnosti

Akcionari nemaju druge obaveze prema društvu, osim obaveze da uplate, na utvrđeni način, početnu cijenu svih akcija koje su upisali.

Odluka skupštine akcionara koja obavezuje sve ili samo neke od akcionara da daju dodatne uloge biće nevažeća, ukoliko nije donijeta jednoglasno

Korisni linkovi

ZAKON O PRIVREDNIM DRUŠTVIMA

[http://www.crps.me/Preuzimanja/Zakon%20o%20privrednim%20dru%C5%A1tvima\(168\).pdf](http://www.crps.me/Preuzimanja/Zakon%20o%20privrednim%20dru%C5%A1tvima(168).pdf)

CENTRALNI REGISTAR PRIVREDNIH SUBJEKATA

<http://www.crps.me/Home/Index>

OBRASCI ZA REGISTRACIJU PRIVREDNOG SUBJEKTA

<http://www.crps.me/Preuzimanja/PS-01.doc>